

Joutsenmerkin kriteerit

Hygieniatuotteet

Versio 5.3 • 5. maaliskuuta 2008 - 30. kesäkuuta 2014

Tulevaisuuden tekijä

Pohjoismaiden ministerineuvosto perusti v. 1989 vapaaehtoisen ja positiivisen pohjoismaisen ympäristömerkin – Joutsenmerkin. Toimintaa valvoo jokaisessa pohjoismaassa kyseisen maan hallitus.

Lisätietoja löytyy kotisivuiltamme.

Suomi:

Ympäristömerkintä
PL 489
FI-00101 HELSINKI
Puh: 0424 2811
Fax: 0424 281 299
www.ymparistomerkki.fi
joutsen@motiva.fi

Tanska:

Miljømærkesekretariatet
Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Puh: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Norja:

Stiftelsen Miljømerking i Norge
Tordenskiold's gate 6B
NO-0160 OSLO
Puh: +47 24 14 46 00
Fax: +47 224 14 46 01
www.ecolabel.no
info@ecolabel.no

Islanti:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVÍK
Puh: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is

Ruotsi:

SIS Miljömärkning AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Puh: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Tätä asiakirjaa saa kopioida vain kokonaisuudessaan tekemättä siihen muutoksia. Asiakirjan tekstiä saa lainata vain, jos sen laatija Pohjoismaainen ympäristömerkintä mainitaan.

Tämä on käännös norjankielisestä asiakirjasta Svanemerking av hygieneprodukter, versjon 5, ristiriitatapauksessa pätee alkuperäinen teksti.

Hygieniatuotteet - Pohjoismainen ympäristömerkintä

023/5.3, 22. kesäkuuta 2011

Mikä on joutsenmerkitty hygieniatuote?	1
Miksi valita Joutsenmerkki?	1
Mitkä tuotteet voidaan joutsenmerkitä?.....	2
Kuinka merkkiä haetaan?	2
Mitä joutsenmerkintään vaaditaan?	4
1 Tuotteen kuvaus	5
2 Ympäristövaatimukset	6
2.1 Tuotteen päämateriaaleja ja pakkausta koskevat vaatimukset.....	6
2.2 Muut materiaalit ja lisäaineet.....	16
2.3 Värit, painatus ja värjäys.....	18
2.4 Pakkaus	19
2.5 Jätteet	19
2.6 Tuotteita koskevat vaatimukset.....	20
3 Laatu- ja viranomaisvaatimukset	21
Markkinointi	23
Joutsenmerkin muoto.....	23
Valvonta	23
Käyttöoikeuden voimassaoloaika	24
Uudet kriteerit.....	24
Lyhenteet/määritelmät	25

Liite 1 Joutsenmerkin vaatimukset puuraaka-aineelle

Liite 2 Testimenetelmät ja analyysilaboratoriot

Liite 3 Ilmoitus polymeereistä

Liite 4 GWP:n laskenta

Liite 5 Ilmoitus lisäaineista (luku 2.2)

Liite 6 Ilmoitus väreistä

Liite 7 Käyttäjätestin ehdot

Liite 8 Joutsenmerkittyjen hygieniatuotteiden markkinointi

Mikä on Joutsenmerkitty hygieniatuote?

Joutsenmerkki osoittaa, että tuote täyttää tiukat ympäristövaatimukset. Joutsenmerkityt hygieniatuotteet ovat ympäristöä vähiten kuormittavia.

Joutsenmerkin kriteereissä asetetaan tarkat vaatimukset sille, mitä saa valmistuksen aikana lisätä hygieniatuotteisiin kemikaalien, liiman, hajusteiden, voiteiden, värien ym. muodossa.

Vaatimuksia on myös tuotteen toimivuudelle, tuotetietotekstille ja valmistajan jätehuollolle.

Joutsenmerkityillä hygieniatuotteilla on:

- Vähäiset valmistuksen ympäristövaikutukset tiukkojen raaka-aineita ja valmistusprosesseja koskevien ympäristövaatimusten vuoksi.
- Vähäinen ilmastovaikutus, koska tuote dokumentoi vähäisen tuotekohtaisen CO₂-päästön tai suuren uusiutuvien raaka-aineiden osuuden.
- Vähäiset terveysvaikutukset tiukkojen lisäaineita ja kemikaalien sisältöä koskevien vaatimusten vuoksi.

Miksi valita Joutsenmerkki?

- Joutsenmerkki on tunnettu ja arvostettu Pohjoismaissa.
- Hygieniatuotteita valmistavat yritykset ja jälleenmyyjät voivat käyttää Joutsenmerkkiä markkinoinnissaan.
- Joutsenmerkki on kustannustehokas ja yksinkertainen tapa tiedottaa yrityksen ympäristötyöstä ja sitoutumisesta ympäristöasioiden hoitoon asiakkaille ja tavaran hankkijoille.
- Ympäristökysymykset ovat monimutkaisia ja aivan erityisiin kysymyksiin paneutuminen voi viedä pitkän ajan. Joutsenmerkintä voi opastaa yritystä ympäristötyössä.
- Joutsenmerkin terveys- ja ympäristövaatimusten avulla opastetaan yksittäisiä valmistajia, kuinka luoda kehitystä kohti kestävää yhteiskuntaa.
- Ympäristömyötäinen toiminta valmentaa valmistajia tuleviin terveys- ja ympäristövaatimuksiin.
- Ympäristövaatimusten lisäksi joutsenmerkintä asettaa vaatimuksia myös laadulle ja kestävyydelle, koska hyvä laatu on usein ympäristöteko. Täten joutsenlupa on laadun tae.

Mitkä tuotteet voidaan joutsenmerkitä?

Tuoteryhmä ”Hygieniatuotteet” käsittää kertakäyttötuotteet kuten liivinsuojukset, lastenvaipat, inkontinenssituotteet (pikkuhousunsuojat, muotovaipat ja teippivaipat), terveysiteet (siteet ja pikkuhousunsuojat), tamponit, pumpulipuikot, vanutuotteet, hammastikut, vuodesuojat, poikkilakanat, vuodevaatteet, pesulaput ja leikkaustakit.

Hygieniatuotteisiin ei kuulu kosteuspyyhkeet, paperinenäliinat, paperipesulaput ja kestopesulaput, verkkohousut eikä kertakäyttökäsineet. Nämä tuotteet kuuluvat Joutsenmerkin ja/tai EU-Kukan kosmetiikka- ja pehmopaperikriteereihin. Lisätietoa saa Pohjoismaisesta ympäristömerkinnästä.

Tuotteita, joihin on lisätty lääkkeitä, desinfioivia aineita tai vastaavaa ei voida ympäristömerkitä.

Muut hygieniatuotteiksi arvioitavat kertakäyttötuotteet yllä mainittujen lisäksi voidaan erillisen hakemuksen perusteella sisällyttää tuoteryhmään. Tämä koskee vain tuotteita, jotka koostuvat materiaaleista, jolle asetetaan vaatimuksia kriteereissä.

Pohjoismainen ympäristömerkintä ratkaisee, mitkä uudet tuotteet voidaan sisällyttää tuoteryhmään.

Muita materiaaleja, komponentteja tai lisäaineita, joille ei ole asetettu vaatimuksia kriteereissä, saa olla enintään 5 paino-% tuotteesta. Pakkauksessa olevien yksittäisten tuotteiden pakkausmateriaalit on laskettava mukaan.

Kuinka merkkiä haetaan?

Hakijan on tehtävä selvitys jokaisesta vaatimuksesta, jotka on esitetty tässä asiakirjassa. Hakemuksen tulee sisältää erittely, jossa on erikseen luetteloitu kunkin vaatimuksen mukainen dokumentaatio. Kaikki asiakkaan lähettämä informaatio käsitellään luottamuksellisesti Pohjoismaisessa Ympäristömerkinnässä. Tämä koskee myös hakijan nimeä sekä tuotenimiä, kunnes joutsenmerkkilupa on myönnetty.

Dokumentointivaatimukset koskevat vain hakemuksen kohteena olevien hygieniatuotteiden materiaaleja. Kaikki tämän asiakirjan vaatimukset on merkitty ”K + numero” ja ne on täytettävä. Asiakirjan vaatimusosaa voidaan käyttää tarkistuslistana vetämällä kunkin vaatimuksen jälkeen rasti ruutuun ”kyllä ja ei” sen mukaan, täyttyykö vaatimus vai ei. Alihankkija voi toimittaa luottamuksellista tietoa suoraan ympäristömerkintäorganisaatioille, jotka käsittelevät saamansa tiedot luottamuksellisina.

Tekstin symbolit

Vaatimusten kohdalla on kuvattu, kuinka hakijan tulee osoittaa vaatimuksen täytyminen. Tekstissä on lisäksi erilaisia symboleja, joissa kuvataan dokumentointi tapa. Symbolit ovat:

- Lähetä dokumentaatio hakemuksen mukana
- Tarkistetaan paikan päällä
- Lähetä ympäristö- ja laatuvarmistusten mukana

Hakemus

Hakemus lähetetään sen Pohjoismaan ympäristömerkintätoimistoon, jossa toimintaa harjoitetaan, katso osoite kansilehden kääntöpuolelta. Hakemukseen kuuluu hakemuslomake (ympäristömerkinnän kotisivuilta) ja kirjallinen aineisto, jolla osoitetaan jokaisen vaatimuksen täyttyminen (dokumentaation spesifiointi löytyy vaatimusten jälkeen). Lisätietoa ja apua hakemuksen laadintaan löytyy ympäristömerkinnän kotisivulta tai ottamalla yhteyttä ympäristömerkintään.

Myynti muissa Pohjoismaissa

Joutsenmerkittyjä hygieniatuotteita voi myydä ja markkinoida myös muissa Pohjoismaissa, mutta lupa on ensin rekisteröitävä kyseiseen Pohjoismaahan. Rekisteröintiä varten lähetetään haluttuun pohjoismaiseen ympäristömerkintäorganisaatioon seuraavat dokumentit:

- rekisteröinnin hakemuslomake
- kopio voimassaolevasta luvasta
- esimerkki tietotekstistä kyseisen maan kielellä, katso vaatimus K43
- selvitys, että valmistajalla tai myyjällä on pakkausten kierrätys-/palautussopimus, katso vaatimus M8.

Rekisteröinnistä ei peritä hakemusmaksua, mutta rekisteröinnin vuosimaksu maksetaan niihin Pohjoismaihin, joissa tuotetta myydään ja markkinoidaan.

Tarkastuskäynti

Ennen kuin Joutsenmerkin käyttö lupa myönnetään käy Pohjoismainen ympäristömerkintä tarkastuskäynnillä yrityksessä. Käynnin aikana tarkastetaan laskemien tausta-aineisto, alkuperäistodistuksia, mittauspöytäkirjoja, ostotilastoja ja muuta vastaavaa aineistoa, jolla voidaan varmistaa vaatimusten täyttyminen. Pohjoismainen ympäristömerkintä voi tehdä tarkastuskäynnin sekä lopputuotteen valmistajan, että alihankkijan luona.

Kustannukset

Hakemusmaksu laskutetaan hakemuksen yhteydessä. Lisäksi peritään vuosimaksua, joka perustuu Joutsenmerkityn hygieniatuotteen liikevaihtoon.

Tiedustelut

Ympäristömerkintätoimisto antaa mielellään lisätietoa, yhteystiedot kansilehden kääntöpuolella.

Mitä joutsenmerkintään vaaditaan?

Luvan saamiseksi on täytettävä kaikki tuotetta koskevat vaatimukset. Revintämassaa ja paperia koskevissa vaatimuksissa viitataan paperituotteiden joutsenmerkintää koskeviin kriteereihin – Perus- ja Kemikaalimoduuliin, versioon 1 tai uudempaan versioon, lisäksi voidaan viitata pehmopapereiden, paino- ja kopiopapereiden sekä tiivispapereiden lisämoduuliin.

Tuotteen on aina täytettävä kaikki pakolliset vaatimukset – yksi tietyssä vaatimuksessa mainittu poikkeus ei näin ollen ole yleinen poikkeus muista pakollisista vaatimuksista.

1 Tuotteen kuvaus

Täyttyvätkö vaatimukset?

K1 Tuotteen ja pakkauksen kuvaus

Hakijan on annettava kuvaus tuotteesta ja tuotepakkauksesta. On ilmoitettava sisältyvät raaka-aineet, komponentit, kemikaalit ja mahdolliset muut lisäaineet esim. CAS-numerolla, käyttöturvallisuustiedotteella tai vastaavalla. Alihankkijat on kuvattava yrityksen nimellä, valmistuspaikalla, yhteyshenkilöllä sekä toimitettavilla raaka-aineilla/kemikaaleilla ja suoritettavilla valmistustoimenpiteillä (esim. painanta).

Kyllä ___ Ei ___

Hygieniatuotteiden valmistuksesta on annettava tekninen kuvaus.

Tamponien mahdollista asetinta pidetään tuotteen osana.

Tuotepakkauksella tarkoitetaan sekä pakkauksessa olevien yksittäistuotteiden pakkauksia että tuotteen pakkausta sellaisena, kuin se myydään kaupoissa tai suoraan asiakkaille. Kuljetuspakkaus ei sisälly tuotepakkaukseen.

Tiedot yllä esitetyn mukaisesti.

Liite nro _____

K2 Prosentuaalinen koostumus

Tuotteessa olevien materiaalien, kemikaalien ja mahdollisten muiden lisäaineiden prosentuaalinen koostumus on annettava painoprosentteina koko tuotteesta ilman pakkausta. Vastaavasti on myös annettava tieto tuotepakkauksesta ja mahdollisesta sisällä olevasta tietoaineistosta.

Kyllä ___ Ei ___

Kriteerissä olevat vaatimukset ja tuotteen koostumuksen laskelmat eivät koske ompelulankaa, jota on alle 1 paino-%.

Muita materiaaleja, komponentteja tai lisäaineita, joille ei ole asetettu vaatimuksia, saa olla enintään 5 paino-% tuotteesta. Pakkauksessa olevien yksittäistuotteiden pakkaukset on laskettava mukaan.

Tiedot yllä esitetyn mukaisesti.

Liite nro _____

2 Ympäristövaatimukset

2.1 Tuotteen päämateriaaleja ja pakkausta koskevat vaatimukset

Taulukossa 1 selvitetään eri hygieniatuotteiden materiaalien vaatimuksia. Ohje on suuntaa antava eikä siinä ole välttämättä kaikkia hygieniatuotteissa käytettyjä materiaaleja. Huomaa, että hygieniatuotteen on aina täytettävä tuotekohtaiset vaatimukset, jotka on kuvattu kriteereissä.

Taulukko 1. Suuntaa-antava ohje materiaalityypeistä ja niiden vaatimuksista

Puuvilla	K13-K14
Pakkaus	K22-K23
Elastiset sivuosat, Fluted	K2; K19-K20; K22-K23
Fluff(revintä)massa/ Selluloosamassa	K4-K8
Kemialliset tuotteet (lopputuotteen valmistuksessa)	K3
Liima (hotmelt, muut)	K3; K30
Lycra (elastaani, spandex)	K22-K23
Non-woven (ja sen lisäaineet)	K3; K4-K8; K19-K20; K22-K23
Paperi (esim pehmopaperi, painopaperi, silikonipaperi, muut)	K9-K12
Polymeerit	K22-K25
SAP	K24-K25
Silikoni (silikonipaperi pinnoitus ja mahdollisesti muu)	K28-K29
Teippi	K2; K19-K20; K22-K23
Puuraaka-aine	K21
Painovärit (painatus ja/tai raaka-aineen ja tuotteen läpivärjays)	K3; K37-K38
Viskoosi	K15-K18
Muut materiaalit (Polyuretaani, SEBS, muut), max 5%	K2

2.1.1. Kemialliset tuotteet

Täyttyvätkö vaatimukset?

Vaatimus K3 "Kemialliset tuotteet, luokittelu" koskee kaikkia kemiallisia tuotteita, joita lisätään hygieniatuotteiden valmistuksessa, joskin tuonnempana asetetaan lisää vaatimuksia kemiallisille tuotteille. Tämä koskee esim. liimaa, hajunestoaineita (vain inkontinenssituotteissa), silikonia, väriaineita jne. Vaatimus ei koske pakkauksen painovärejä.

K3 Kemialliset tuotteet, luokittelu

Kyllä ___ Ei ___

Hygieniatuotteiden valmistukseen käytettävillä kemiallisilla tuotteilla ei saa olla taulukon 2 luokitteluja:

Taulukko 2: Kemiallisten tuotteiden luokittelu

Luokittelu	EU-luokittelu 1. joulukuuta 2010 saakka*	EU-luokittelu 1. joulukuuta 2010 lähtien*
Vaarallinen ympäristölle	N ja R50, R50/53 tai R51/53. R52, R53 tai R52/53 (ilman N-merkintää)	Aquatic 1 ja H400 Chronic 1/2/3/4 ja H410, H411, H412, H413
Erittäin myrkyllinen	T + ja R26, R27, R28, R39	Acute Tox. 1/2 ja H330, H310, H300, STOT SE 1 ja H370
Myrkyllinen	T ja R23, R24, R25, R39, R48	Acute Tox 2/3 ja H331, H330, H301 STOT SE 1 ja H370 STOT RE 1 ja H372
Terveydelle vaarallinen	Xn ja R20, R21, R22, R68, R48, R65	Acute Tox 4 ja H332, H312, H302 STOT RE 2 ja H373 Asp. Tox 1 ja H304 STOT SE 2 ja H371
Ärsyttävä	Xi ja R41	Eye Dam. 1 ja H318
Allergian vaaraa aiheuttava	Xn ja R42, Xi ja R43	Resp.sens 1 ja H334 tai Skin sens 1 ja H317
Syöpäsairauden vaaraa aiheuttava	Carc ja R40, R45, R49	Carc 1A/1B/2 ja H350, H350i ja/tai H351
Perimää vaurioittava	Mut ja R46, R68	Mut 1B/2 ja H340 ja/tai H341
Lisääntymiselle vaarallinen	Rep ja R60, R61, R62, R63, R64	Repr 1A/1B/2 ja H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df Lact ja H362

**Luokittelu on voimassa ainedirektiivin 67/548/EEC ja valmistedirektiivin 1999/45/EEC (1. joulukuuta 2010 saakka ja ylimenokauden 2010-2015) tai asetuksen 1272/2008/EEC (i. joulukuuta 2010 lähtien) nojalla. Vaatimus sisältää myös yllä olevien vaatimusten yhdistelmiä, esim. T+R26/27/28.*

Huomautamme, että kemiallisten tuotteiden valmistajat vastaavat luokittelusta.

Kemiallisten tuotteiden käyttöturvallisuustiedote asetuksen 1907/2006/EEC mukaisesti.

Liite nro _____

2.1.2 Revintämassa (Fluff)/Selluloosamassa

K4 Revintämassa/selluloosamassa, optinen kirkaste

Massaan ei saa olla lisätty optista kirkastetta.

Kyllä ___ Ei ___

Revintämassan/selluloosamassan valmistajan on ilmoitettava, että massaan ei ole käytetty optista kirkastetta.

Liite nro _____

K5 Yleiset revintämassan/selluloosamassan valmistusta koskevat vaatimukset

Revintämassan/selluloosamassan on täytettävä vaatimukset kriteeridokumenteissa "Ympäristömerkintä Paperituotteet – Perusmoduuli", luku 2 massavalmistajille ja "Joutsenmerkin kriteerit Paperituotteet - Kemikaalimoduuli" vaatimukset. Molemmissa versio 1 tai uudempi versio.

Kyllä ___ Ei ___

Onko massan laatu aiemmin hyväksytty Perusmoduulin ja Kemikaalimoduulin vaatimusten mukaisesti?

Jos on, on ilmoitettava milloin ja minkä ympäristömerkintäsihteeristön toimesta.

Jos ei ole, on lähetettävä Perusmoduulin ja Kemikaalimoduulin asiaankuuluvien vaatimusten dokumentaatio. Perusmoduulin vaatimukset sisältävät muun muassa kestävän metsätalouden kuituja, päästöjä ja energiankulutusta, laatua ja ympäristöohjausta sekä jätehuoltoa koskevia vaatimuksia. Perusmoduulissa ovat myös laskentamenetelmät ja analyysit, joita on käytettävä vaatimusten K6, K7 ja K8 arvojen laskentaan. Nämä vaatimukset on täytettävä koskien massan tuotantoa ja konvertointia revintämassaksi.

Revintämassan/selluloosamassan valmistajan on dokumentoitava, että vaatimukset on täytetty.

Liite nro _____

K6 Revintämassa/selluloosamassa – kuituraaka-aine

Uusiokuitua ei saa käyttää hygieniatuotteisiin. Tuotannosta tulevaa leikkausjätettä/hylkyä ei lasketa uusiokuiduksi, joten ne saavat olla mukana.

Kyllä ___ Ei ___

Vuodessa vähintään:

1) 20 % massan kuituraaka-aineista on oltava sertifioitua puuta, tai

- 2) 75 % massan kuituraaka-aineista on oltava kutterinlastua tai sahanpurua, tai
3) 1:n ja 2:n yhdistelmä.

Jos alle 75 % massan kuituraaka-aineesta koostuu sivutuotteista kuten kutterinlastusta tai sahanpurusta, kestävän metsätalouden sertifioituun puuhun perustuvan kuituraaka-aineen osuus lasketaan seuraavan kaavan mukaan:

Massan sertifioidusta puusta saadun kuituraaka-aineen osuus (Y):

$$Y (\%) \geq 20 - 0,267x$$

jossa x = kutterinlastun tai sahanpurun osuus.

Valmistajan on varmistettava, ettei puuaines ole peräisin metsäalueilta, joita on suojeltava biologisten ja/tai sosiaalisten arvojen vuoksi. Tämä vaatimus on dokumentoitava perusmoduulissa.

Sertifioitua kuituraaka-ainetta koskevat vaatimukset on selitetty tarkemmin Liitteessä 1.

Massanvalmistajan on dokumentoitava, että vaatimus täytetään. Tiedot massassa olevan sertifioidusta metsätaloudesta tulevan kuituraaka-aineen sekä kutterinlastun tai sahanpurun osuudesta on raportoitava vuosittain luvan voimassaoloaikana. Edellisen vuoden raportointi ja laskelmat, jotka osoittavat, että metsävaatimus täytetään, on lähetettävä Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle ennen 1.4.

Liite nro _____

K7 Revintämässan/selluloosamässan valmistusta koskevat energiavaatimukset

Massanvalmistuksen energiapisteidien on täytettävä seuraavat vaatimukset:

$$P_{\text{kokonaisenergia}} = (P_{\text{sähkö}} + P_{\text{polttoaine}})/2 < 1,25$$

ja

$$P_{\text{sähkö}} < 1,75$$

Massan energiapisteeet $P_{\text{sähkö}}$ ja $P_{\text{polttoaine}}$ lasketaan kulutettuna energiana, joka on jaettu käytettävän prosessin energian viitearvolle, katso Perusmoduulin vaatimus K38.

Erityistä revintämässalle: Massan kuivahajotus (fluffaus) on suoritettava vain massanvalmistuksessa, lukuun ottamatta massan mekaanista revintää, joka tapahtuu hygieniatuotteiden valmistuksessa. Laskettaessa massanvalmistuksen energiapisteeitä kuivahajotus on mainittava uutena prosessina ja todellinen energiankulutus mainitaan sekä viitearvona että energiankulutuksena.

Jos käytetään useiden massojen sekoitusta, Perusmoduulin vaatimuksessa K16 on kerrottu, miten sekoituksen energiapisteeet on laskettava.

Sähkön ja polttoaineen kulutus on dokumentoitava laskelmilla, jotka perustuvat laskuihin ja omien sähkömittarien lukemiin.

Massanvalmistajan on dokumentoitava, että vaatimukset on täytetty ja näytettävä energiapisteeiden laskelma, joka perustuu Perusmoduulin menetelmiin.

Kyllä ___ Ei ___

Liite nro _____

K8 Revintämässan/selluloosamässan valmistusta koskevat päästövaatimukset

Kyllä ___ Ei ___

Orgaanisten halogeeniyhdisteiden (AOX) päästöä veteen saa olla enintään 0,15 kg/tonni massaa.

Kemiallisten happea kuluttavien aineiden (COD) ja fosforin päästöä veteen ja rikin (S) ja typpioksidien (NO_x) päästöä ilmaan koskevien pisteiden summa saa olla enintään 4:

$$P_{\text{kokonaispäästö}} = P_{\text{COD}} + P_{\text{P}} + P_{\text{S}} + P_{\text{NO}_x} \leq 4$$

Yksittäiset päästö pisteet P_{COD} , P_{P} , P_{S} , P_{NO_x} saavat olla enintään 1,5.

Päästö pisteet lasketaan jakamalla mitatut päästöt viitearvolle:

$$P_{\text{COD}} = \text{COD}_{\text{kok}} / \text{COD}_{\text{kok, viite}}$$

Kuvaus päästölukujen raportoinnille on Perusmoduulin vaatimuksessa K42 ja päästöjen viitearvot ovat vaatimuksessa K19. Jos käytetään useiden massojen sekoitusta, on käytettävä päästöjen ja viitearvojen painotettua summaa yksittäisten päästö pisteiden laskentaan, kuten on esitetty Perusmoduulin vaatimuksessa K19.

Massan valmistajan on dokumentoitava, että vaatimukset on täytetty.

Liite nro _____

2.1.3 Paperi (pehmopaperi, painopaperi, muu paperi)

Paperinvalmistajan selvitys voidaan toimittaa suoraan ympäristömerkinnälle. Paperin, joka on jonkin materiaalin osa, esim. teippi tai release-paperi (silikonopaperi) ja jonka määrä tuotteesta on pienempi kuin 2 %, ei tarvitse täyttää vaatimuksia K9-K12.

K9 Paperi, tuotantovaatimukset

Selvitä paperin nimi, laatu, grammapaino ja valmistaja.

Jos paperi on pehmopaperi tai painopaperi, pitää sen täyttää ko. paperin lisämoduulin vaatimukset.

Kyllä ___ Ei ___

Jos paperi on tiivispaperi pitää sen täyttää tiivispapereiden lisämoduulissa tai papereiden perusmoduulissa sekä kemikaalimoduulissa esitetyt vaatimukset ja näiden lisäksi vaatimukset K14, K15, K25 ja K26 tiivispapereiden lisämoduulissa.

Dokumentaatio, joka osoittaa, että vaatimukset täyttyvät. Jos paperimateriaalilla on esim pehmopapereiden tai painopapereiden mukaan myönnetty Joutsenmerkkilupa, lähetetään luvan kopio todisteeksi.

Liite nro _____

K10 Paperi uusiokuidut

Uusiokuiduista tai uusio- ja ensiökuitujen sekoituksista valmistetun paperin suurimmat sallitut haitallisten aineiden määrät ovat seuraavat:

Kyllä ___ Ei ___

Parametri	Raja-arvo	Testimenetelmä
Formaldehydi	1 mg/dm ²	EN 1541-vesiuute
Glyoksaali	1,5 mg/dm ²	DIN 54603
PCP	2 mg/kg	EN ISO 15318

Tietoja analyysilaboratorioista on esitelty liitteessä 2.

Testitulokset, jotka osoittavat, että vaatimukset täyttyvät (Joutsenmerkitty pehmopaperi täyttää tämän vaatimuksen).

Liite nro _____

K11 Paperin mikrobiologinen puhtaus

Paperilla ei saa olla pieneliöiden kasvua estävää vaikutusta testimenetelmän EN 1104 mukaan.

Kyllä ___ Ei ___

Tietoja analyysilaboratorioista on esitelty liitteessä 2.

Testitulokset, jotka osoittavat, että vaatimukset täyttyvät (Joutsenmerkitty pehmopaperi täyttää tämän vaatimuksen).

Liite nro _____

K12 Paperin märkälujuus

Tuote, joka voidaan heittää WC-pönttöön ei saa olla märkälujaa.

Paperia pidetään märkälujana, jos sen suhteellinen märkälujuus on suurempi kuin 10 % mitattuna vetolujuutena konesuunnassa. Testin kohteena on oltava jalostettu tuote.

Kyllä ___ Ei ___

Suhteellinen märkälujuus lasketaan märän ja kuivan vetolujuuden välisenä osamääränä. Jos märän paperin lujuus on niin pieni, ettei mittaamalla saa mittaustulosta, paperin ei katsota olevan märkälujaa. Vetolujuuden mittaus pitää tehdä standardisoidulla ja toistettavalla menetelmällä.

Tietoja analyysilaboratorioista on liitteessä 2.

Testitulokset

Liite nro _____

2.1.4 Puuvilla

K13 Puuvillan valkaisu kloorikaasulla

Kloorikaasua (Cl₂) ei saa käyttää puuvillan valkaisuun.

Kyllä ___ Ei ___

Puuvillan valmistajan ilmoitus, että vaatimus täytetään.

Liite nro _____

K14 Puuvilla, raakakuitu

Kyllä ___ Ei ___

Puuvillan on oltava ekologisesti viljeltyä tai viljeltyä vaiheessa, jossa siirrytään ekologiseen tuotantoon. Puuvillan on oltava valmistettua ja tarkastettua EU:n asetuksen 2092/91 mukaisesti tai valmistettua ja tarkastettua vastaavalla tavalla vastaavilla tarkastusjärjestelmillä, esim. KRAV, SKAL, IMO, OCIA.

Vaatus ei koske tamponin narua.

Pätevän ekologisen viljelyn sertifiointielimen antama sertifikaatti tai väliaikainen sertifikaatti. Kun kyseessä on siirtymävaihe eikä sertifikaattia ole, voidaan lähettää ympäristömerkinnälle tiedot toimittajasta ja viljelymenetelmästä sekä riittävä dokumentaatio siitä, että viljelyssä ollaan siirtymässä ekologiseen tuotantoon. Ympäristömerkintäorganisaatio saattaa tehdä tarkastuskäyntejä viljelijän luona.

Liite nro _____

2.1.5 Viskoosi**K15 Viskoosin valkaisu kloorikaasulla**

Kloorikaasua ei saa käyttää selluloosamassan eikä selluloosakuitujen valkaisuun.

Kyllä ___ Ei ___

Selluloosamassan ja regeneroidun selluloosan valmistajien ilmoitus, että vaatimus täytetään.

Liite nro _____

K16 Viskoosi, COD-päästöt

Viskoosin valmistuksesta (selluloosamassan ja regeneroidun selluloosan valmistuksesta) tulevat COD-päästöt eivät yhteensä saa ylittää 55 kg/tonni regeneroitua selluloosaa. COD-määrän voi myös ilmoittaa vastaavana TOC-määränä.

Kyllä ___ Ei ___

Näytteenotosta, analyysimenetelmistä ja analyysilaboratorioista on tietoa liitteessä 2.

Analyysiraportti selluloosamassan ja regeneroidun selluloosan valmistuksesta tulevien COD- tai TOC-päästöjen mittauksesta. Analyysimenetelmät on kuvattava ja analyysilaboratorio on mainittava.

Liite nro _____

K17 Viskoosi, rikkipäästöt

Massojen liuottaminen ja kuitujen valmistuksesta tulevat rikkipäästöt eivät saa ylittää 20 kg S/tonni viskoosia.

Kyllä ___ Ei ___

Mainittujen prosessien rikkipäästöjen laskelma.

Liite nro _____

K18 Viskoosi, sinkkipäästöt

Sinkkipäästöt eivät saa ylittää 0,20 kg Zn/tonni regeneroitua selluloosaa.

Kyllä ___ Ei ___

Näytteenotosta, analyysimenetelmistä ja analyysilaboratorioista on tietoa liitteessä 2.

- Analyysiraportti regeneroidun selluloosan valmistuksesta tulevien sinkkipäästöjen mittauksesta. Analyysimenetelmät on kuvattava ja analyysilaboratorio on mainittava.

Liite nro _____

2.1.6 Kuitukankaat (non-woven)

K19 Kuitukankaat, päävaatimukset

Kuitukankaan valmistajan on selvitettävä, mitä materiaaleja (raaka- ja lisäaineita) valmistukseen käytetään sekä ilmoitettava raaka-ainetoimittajien nimet.

Kyllä ___ Ei ___

Kuitukankaan sisältämän revintämässan/selluloosamässan ja revintämässan valmistukseen käytettyjen polymeerien on täytettävä vaatimukset K4-K8 ja K22-K25.

Kuitukankaan sisältämän viskoosin on täytettävä asiaankuuluvat vaatimukset K15 – K18.

Kuitukankaan sisältämien polymeerien on täytettävä vaatimukset K22-K23.

- Kuitukankaan valmistajan on selvitettävä, mitä materiaaleja valmistukseen käytetään sekä ilmoitettava raaka-aineiden toimittajien nimet.

Liite nro _____

K20 Kuitukankaat, kemikaalit

Kuitukankaiden mahdollisten lisäaineiden on täytettävä vaatimus K3 "Kemialliset tuotteet, luokittelu". Tämä koskee esimerkiksi $\text{CaCO}_{3,a}$ ja EVA:aa (etyleenivinyylisetaatti). Vaatimus ei koske apukemikaaleja kuten kehryöljyä.

Kyllä ___ Ei ___

- Vaatimuksen K3 mukainen dokumentaatio.

Liite nro _____

2.1.7 Puuaines

Vaatimus koskee pumpulipuikkoihin ja hammastikkuihin käytettävää puuainesta.

K21 Puuaines – metsävaatimukset

Valmistajan on varmistettava, että puuaines ei ole peräisin metsäalueilta, joita on suojeltava biologisten ja/tai sosiaalisten arvojen vuoksi. Jos ilmenee, että käytetään biologisten ja/tai sosiaalisten arvojen vuoksi suojeltavilta metsäalueilta peräisin olevaa puuainesta, Pohjoismainen ympäristömerkintä voi peruuttaa luvan.

Kyllä ___ Ei ___

Vuodessa vähintään 70 % puuaineksesta on tultava sertifioidusta metsätaloudesta.

Vaatimukset on selitetty tarkemmin liitteessä 1.

- Valmistajan on dokumentoitava, että vaatimus täytetään ja tiedot sertifioidusta metsätaloudesta tulevan puuaineksen osuudesta on raportoitava vuosittain luvan voimassaoloaikana. Edellisen vuoden raportointi ja laskelmat, jotka osoittavat, että metsävaatimus täytetään, on lähetettävä Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle ennen 1.huhtikuuta.

Liite nro _____

2.1.8 Polymeerit

Polymeerit, joille vaatimuksia asetetaan, ovat polyetyleni (PE), polypropyleeni (PP), polyesteri (PET), polystyreeni (PS), polyakryylihappopohjaiset superabsorbentit (SAP), elastaani (tai lycra, spandex) ja uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvat polymeerit (esim. bio-SAP ja tärkkelyspohjaiset lämpömuovit). Muita polymeerejä saa olla vain pieniä määriä, katso vaatimus K2. Vaatimukset eivät koske silikonია.

K22 Polymeerit, halogeenipohjaiset

- Hygieniatuotteet tai niiden pakkaukset eivät saa sisältää halogeenipohjaisia polymeerejä, esim. PVC:tä. Kyllä ___ Ei ___
- Polymeerivalmistajan ilmoitus tai hygieniatuotteiden valmistajan dokumentaatio, joka osoittaa, että vaatimus täytetään. Liitettä 3 voidaan käyttää. Liite nro _____

K23 Polymeerit, sisältyvät aineet

- Epäpuhtauksia lukuun ottamatta polymeerit eivät saa sisältää halogenoituja orgaanisia yhdisteitä tai ftalaatteja. Polymeeri ei myöskään saa sisältää tinaorganisia yhdisteitä. Kyllä ___ Ei ___
- Tinaorganisten yhdisteiden raja on 10 ppb.
- Vaatimus koskee hygieniatuotteen sisältämiä ja pakkauksessa olevien yksittäistuotteiden pakkausmateriaaleissa olevia polymeerejä.*
- Epäpuhtauksiksi lasketaan raaka-ainetuotannon jäännökset, joita sisältyy alle 100 ppm (0,01 paino-%, 100 mg/kg) pitoisuuksina, mutta ei tietoisesti ja tarkoituksella raaka-aineeseen tai tuotteeseen lisättyjä aineita määrästä riippumatta.*
- Polyesteri ei saa sisältää antimonia yli 200 ppm (vaatimus ei koske kierrätettyä polyesteriä).
- Polymeerin valmistajan ilmoitus, että vaatimus täytetään. Liitettä 3 voidaan käyttää. Liite nro _____

K24 Polymeerit, superabsorbenteissa (SAP) olevat jäännösmonomeerit

- Superabsorbentit (SAP) saavat sisältää enintään 400 ppm jäännösmonomeereja (reagoimattoman akryylihapon ja ristisidosten (cross linkers) summa), joilla on vaatimuksen 3 taulukon 2 mukaiset luokittelut ja R-lausekkeet. Kyllä ___ Ei ___
- Näytteenotosta, analyysimenetelmistä ja analyysilaboratorioista on tietoa liitteessä 2.*
- Valmistajan on dokumentoitava superabsorbenttien koostumus käyttöturvallisuustiedotteella, jossa on täydellinen nimi ja CAS-numero, ja maininta, mitkä tuotteessa olevat jäännösmonomeerit on luokiteltu näitä Liite nro _____

koskevan vaatimuksen ja näiden määrän mukaan. Analyysimenetelmät on kuvattava ja analyysilaboratoriot mainittava.

K25 Polymeerit, superabsorbenteissa (SAP) olevat uutteen

SAP saavat sisältää enintään 5 paino-% vesiliukoisia uutteen.

Kyllä ___ Ei ___

SAP:ssa olevat vesiliukoiset uutteen: akryylihappomonomeerit ja -oligomeerit, joiden molekyylipaino on pienempi kuin SAP sekä suolat.

Näytteenotosta, analyysimenetelmistä ja analyysilaboratorioista on tietoa Liitteessä 2.

Valmistajan on mainittava superabsorbentissa olevien vesiliukoisten uutteen määrän. Analyysimenetelmät on kuvattava ja analyysilaboratoriot mainittava.

Liite nro _____

2.1.9 Koostumus

K26 Hygieniatuotteen koostumus

Hygieniatuotteiden ja pakkauksessa olevien yksittäistuotteiden pakkausmateriaalien on täytettävä vaatimus A, B tai C:

Kyllä ___ Ei ___

- A. Vähintään 7 paino-% polymeereistä on perustuttava uusiutuviin raaka-aineisiin.
- B. Hygieniatuotteissa olevien aineiden vaikutus ilmaston lämpenemiseen (Global Warming Potential, GWP) on oltava pienempi tai sama kuin 2,10 kg CO₂ ekv/kg hygieniatuotetta.

GWP lasketaan yksittäisten aineiden valmistuksen vaikutuksen painotettuna summana esim. SAP, PE, PP, PET, uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvat polymeerit, revintämassa, paperi ja viskoosi.

Pääraaka-aineille, jotka sisältävät enintään 25 % muita materiaaleja (esim. EVA:aa tai CaCO₃ non-wovenissa), lasketaan GWP vain pääraaka-aineen osalta. Muille materiaaleille, jotka sisältävät komponentteja enemmän kuin 25 % käytetään painosuhteen mukaista laskentaa. Muut materiaalit, joita voi mennä kokonaisuudessaan vähemmän kuin 5 paino-% vaatimuksen K2 mukaisesti yhdessä kappaleessa 2.2 annettujen materiaalien (esim. liima, silikoni jne.) kanssa ei oteta mukaan GWP-arvoissa, mutta lasketaan tuotteen painon mukaan:

$$\text{GWP/tuote} = \sum m_i * P_i / m_{\text{kok}} \leq 2,10 \text{ kg CO}_2 \text{ ekv/kg hygieniatuotetta}$$

P_i = i-materiaalien GWP kg:ssa CO₂ ekvivalentit/kg materiaalia

m_i = kunkin materiaalin paino, m_{kok} = tuotteen kokonaispaino

Materiaalien GWP on laskettava tehdaskohtaisista tiedoista tai liitteen 4 taulukon B1 arvoista. Muita lukuja, kuten esim. useiden valmistuspaikkojen keskiarvoja, ei voi käyttää. Jäteväihettä ei oteta mukaan. GWP-arvojen laskennassa lasketaan sähkö kertomalla 400 g CO₂/kWh. (400 käytetään eurooppalaisena keskiarvona sähköntuotannolle.)

Laskentaesimerkki ja GWP-arvot ovat Liitteessä 4 taulukossa B1.

- C. Vähintään 50 paino-% hygieniatuotteen materiaaleista on koostuttava uusiutuvista raaka-aineista.

Polymeeriä pidetään 100 % uusiutuvana, jos yli 75 % raaka-aineista on uusiutuvia.

Hygieniatuotteiden valmistajan on osoitettava laskelmalla tuotteen prosentuaalisen koostumuksen perusteella (kuten vaatimuksessa K2 mainitaan), että vaatimus on täytetty.

Liite nro _____

A: On annettava lista käytetyistä uusiutuvista polymeereistä. Polymeerien valmistajan on mainittava käytettyjen polymeerien uusiutuvien raaka-aineiden osuus.

B: Tuotekohtainen GWP-laskelma tuotteeseen sisältyvistä polymeereistä on dokumentoitava.

C: Tuotteen uusiutuvien raaka-aineiden laskelma on dokumentoitava.

K27 Pumpulipuikot ja hammastikut, puikon materiaali

Puikkojen ja tikkujen materiaaleina on oltava uusiutuvat raaka-aineet, esim. puu, pahvi tai uusiutuvista raaka-aineista valmistetut polymeerit.

Kyllä ___ Ei ___

Jos materiaalina on pahvi, se ei saa olla valkaistu kloorikaasulla.

Jos materiaalina on puu, pätee vaatimus K21.

Polymeeriä pidetään 100 % uusiutuvana, jos yli 75 % raaka-aineista on uusiutuvia.

Dokumentaatio, joka osoittaa, että vaatimus on täytetty.

Liite nro _____

2.2 Muut materiaalit ja lisäaineet

Kaikkia kemiallisia tuotteita, jotka mainitaan tässä luvussa ja joita käytetään hygieniatuotteiden valmistukseen, koskee myös yleinen hygieniatuotteissa olevia kemiallisia tuotteita koskeva vaatimus K3 "Kemialliset tuotteet, luokittelu".

K28 Silikonikäsittely, liuottimet

Jos liuottimia käytetään hygieniatuotteiden komponenttien silikonikäsittelyyn, valmistajan on varmistettava, että työntekijöitä suojataan liuottimilta.

Kyllä ___ Ei ___

Tieto käytettävästä silikonikäsittelymenetelmästä ja dokumentaatio työntekijöiden suojauksesta jos liuottimia käytetään. Liitettä 5 voidaan käyttää dokumentoimaan, onko käytetty liuottimia.

Liite nro _____

K29 Silikonikäsittely, siloksaani

Hygieniatuotteiden komponenttien silikonikäsittelyyn käytettävissä kemiallisissa tuotteissa ei saa olla oktametyylisyklotetrasiloksaania, D4, (CAS 556-67-2) eikä dekametyylisyklopentasiloksaania, D5, (CAS 541-02-6). Poikkeuksena ovat D4 ja D5, jotka ovat tuotteessa epäpuhtautena.

Kyllä ___ Ei ___

Epäpuhtautena pidetään raaka-ainetuotannon jäämiä, joita on lopputuotteessa alle 100 ppm (0,01 paino-%, 100 mg/kg). Mutta ei aineita, jotka on tietoisesti lisätty raaka-aineeseen tai tuotteeseen määrästä riippumatta.

Ilmoitus, että vaatimus täytetään. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K30 Liima

Epäpuhtauksia lukuun ottamatta liima ei saa sisältää ftalaatteja eikä kolofonihartsia.

Kyllä ___ Ei ___

Epäpuhtauksiksi lasketaan raaka-ainetuotannon jäännökset, joita sisältyy alle 100 ppm (0,01 paino-%, 100 mg/kg) pitoisuuksina, mutta ei tietoisesti ja tarkoituksella raaka-aineeseen tai tuotteeseen lisättyjä aineita määrästä riippumatta.

Liiman valmistuksen aikana syntyvän formaldehydin maksimiraja on 250 ppm (0,0250 %) mitattuna juuri valmistetusta polymeeridispersiosta. Vapaan formaldehydin määrä kovettuneessa liimassa ei saa olla yli 10 ppm (0,001 %). Vaatimus ei koske hotmelt-liimoja.

Liimantoimittajan ilmoitus, että käytetty liima ei sisällä ftalaatteja eikä kolofonihartsia. Analyysitulokset liiman formaldehydipitoisuudesta. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K31 Hajusteet, haju- ja makuaineet

Tuotteessa ei saa olla hajusteita eikä muita hajuaineita (esim. eteerisiä öljyjä ja kasviuutteita).

Kyllä ___ Ei ___

Hammastikkuihin ei saa lisätä makuaineita.

Valmistajan ilmoitus täytettynä ja allekirjoitettuna. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K32 Emulsiot ja ihonhoitovalmisteet

Tuotteessa ei saa olla emulsioita, ihonhoito- eikä kosteuttavia valmisteita.

Kyllä ___ Ei ___

Valmistajan ilmoitus täytettynä ja allekirjoitettuna. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K33 Hajunestoaineet

Hajunestoaineita saa olla vain inkontinenssituotteissa.

Kyllä ___ Ei ___

Jos tuote ei ole inkontinenssituote, valmistajan on ilmoitettava, että vaatimus täytetään. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K34 Lääkkeet

Tuotteita, joihin on lisätty kemiallisia aineita ehkäisemään, lievittämään tai parantamaan tauteja, taudin oireita ja kipua tai vaikuttamaan kehon toimintaan, ei voida ympäristömerkitä.

Kyllä ___ Ei ___

Vaatus ei koske tamponeihin lisättyjä maitohappobakteereja.

Valmistajan on ilmoitettava, että vaatimus täytetään. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K35 Nanomateriaalit

Nanomateriaaleja/-partikkeleja/-kuituja (esim. nanometalleja, -mineraaleja, puhtaita nanohiili- tai nanofluoriyhdisteitä) ei saa aktiivisesti lisätä hygieniatuotteisiin, jollei ole riittävää dokumentointia siitä, etteivät ne aiheuta terveys- ja ympäristöongelmia ja että ne ovat tärkeitä hygieniatuotteen toiminnalle. Vaatus ei koske TiO₂, jota käytetään polymeerin tai viskoosin värjäämiseen.

Kyllä ___ Ei ___

Nanopartikkeleiksi lasketaan tässä mikroskooppiset hiukkaset, joissa vähintään yksi mitta on pienempi kuin 100 nm. Nanometalleja ovat esim. nanohopea, -kulta ja -kupari.

Valmistajan ilmoitus, että vaatimus on täytetty. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

K36 Palonsuoja-aine

Hygieniatuotteisiin ei saa lisätä palonsuoja-aineita.

Kyllä ___ Ei ___

Valmistajan ilmoitus, että vaatimus on täytetty. Liitettä 5 voidaan käyttää.

Liite nro _____

2.3 Värit, painatus ja värjäys**K37 Värjäys**

Hygieniatuotteet eivät saa olla värjättyjä. Vaatus koskee myös tuotteiden raaka-aineita lukuun ottamatta tamponin naruja. Materiaalit, jotka eivät ole suoraan kosketuksissa ihon kanssa voivat kuitenkin olla massavärjättyjä, jos värillä on jokin erityinen tehtävä. Esimerkki erityisestä tehtävästä on liivinsuojusten värjääminen, jotka vähentävät tuotteen näkyvyyttä valkoisen tai vaalean värin avulla. Vaatus ei koske polymeereissä ja viskoosissa olevaa titaaniidioksidia eikä pakkausmateriaaleja ja teippejä.

Kyllä ___ Ei ___

Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kanssa voi sopia tietyistä sairaaloiden ja hoitokotien erikoistuotteita koskevista poikkeuksista. Jos tuotteita massavärjätään, värien on täytettävä vaatimus K3 tässä kriteerissä sekä vaatimukset K9 – K14 Kemikaalimoduulissa ("Joutsenmerkin kriteerit Paperituotteet - Kemikaalimoduuli", versio 1 tai uudempi).

Hygieniatuotteen valmistajan ilmoitus, ettei tuotetta eikä raaka-aineita ole värjätty. Jos on erikoistuotteita koskevia poikkeuksia, väriaineiden valmistajan tai toimittajan on ilmoitettava käyttöturvallisuustiedotteella ja selvittämällä tuotteen sisältö liitteellä 6 tai vastaavalla, että vaatimus täytetään.

Liite nro _____

K38 Painoväri

Painovärien on täytettävä vaatimus K3 tässä kriteerissä sekä vaatimukset K9 – K14 Kemikaalimoduulissa ("Joutsenmerkin kriteerit Paperituotteet - Kemikaalimoduuli", versio 1 tai uudempi). Vaatimus ei koske pakkauksen painatusta.

Kyllä ___ Ei ___

Painovärien valmistajan tai toimittajan on ilmoitettava käyttöturvallisuustiedotteella ja selvittämällä tuotteen sisältö liitteellä 6 tai vastaavalla, että vaatimus täytetään.

Liite nro _____

2.4 Pakkaus

K39 Pakkaus

Valmistajan on kerrottava käytetyn pakkauksen tyyppi ja määrä.

Kyllä ___ Ei ___

Pakkausmateriaalia koskevat vaatimukset, katso myös vaatimus K26.

Pakkausmateriaalin kuvaus sekä määrän että tyyppin maininta.

Liite nro _____

K40 Muovipakkauksen merkintä

Muovipakkaus on merkittävä vrt. ISO 11469:2000 Muovi – Muovituotteiden tunnistaminen ja merkintä, DIN6120 tai vastaava. Vaatimus ei koske tuotteen yksittäispakkausta.

Kyllä ___ Ei ___

Esimerkkejä muovipakkauksen merkinnästä.

Liite nro _____

2.5 Jätteet

K41 Tuotantojätteet

Hakemukseen on liitettävä syntypaikkalajittelua koskeva jätesuunnitelma. Ympäristömerkittyjen hygieniatuotteiden valmistuksesta ja pakkauksesta syntyvien jätteiden määrä, lukuun ottamatta tamponeja, ei saa ylittää 5 paino-% lopputuotteista, mikäli valmistaja ei voi todistaa, että jätteet kierrätetään tai että jätteistä otetaan materiaaleja talteen. Kaikki tuotteiden lopputuotannosta syntyvät jätteet on otettava mukaan jätemäärän laskentaan.

Kyllä ___ Ei ___

Tamponien valmistuksessa syntyvä jätemäärä ei saa ylittää 10 paino-%.

Jätteenpolto, johon liittyy energian hyödyntäminen, hyväksytään kierrätykseksi.

Yrityksen jätesuunnitelma, jossa mainitaan määrät ja loppukäsittely (esim. jätteenpolto tai kierrätys).

Liite nro _____

2.6 Tuotteita koskevat vaatimukset

K42 Tamponveja koskevat vaatimukset

Tamponit saavat sisältää enintään 1000 aerobista mikrobia tuotegrammaa kohti.

Kyllä ___ Ei ___

Aerobisten mikrobien määrä on määritettävä, katso liitteessä 2 oleva testimenetelmä.

Aerobisia mikrobeja koskevan testin kuvaus ja selvitys testituloksista.

Liite nro _____

K43 Pakkauksen informaatioteksti

Absorptiokyky on mainittava niiden tuotetyyppien pakkauksissa, joille se on aiheellista. Esimerkiksi vaipat, hygieniatuotteet (siteet ja pikkuhousunsuojat), tamponit ja inkontinenssituotteet voidaan merkitä selkeillä symboleilla (esim. lapsen paino kiloissa tai tuotteen absorptiokyky).

Kyllä ___ Ei ___

Tarvittaessa on mainittava tai esitettävä symbolilla, että tuotteita ei saa heittää WC:hen, esim. vaipat, siteet, pikkuhousunsuojat, tamponit, pumpulipuikot ym.

Esimerkki informaatiotekstistä.

Liite nro _____

K44 Toiminta

Tuotteella on oltava tyydyttävä tehokkuus/laatu, joka on samalla tasolla kuin muut markkinoilla olevat vastaavat tuotteet.

Kyllä ___ Ei ___

Jos tuotteelle on olemassa hyväksytty testi, tätä on käytettävä. Testi voi olla laboratoriotesti, hakijan yrityksen sisäinen laatutesti, kuluttajatesti tai vertailu vastaavaan tuotteeseen.

Vaippojen, hygieniatuotteiden (siteiden ja pikkuhousunsuojien), inkontinenssituotteiden ja liivinsuojuksien toimintatestin on vähintään käsitettävä absorptiokyky ja ihoa vasten olevan pinnan kuivuus paineen alaisena.

Tamponien toimintatestin on vähintään käsitettävä absorptiokyky.

Suorittaessa käyttäjätesti tulee vähintään 10 käyttäjästä vähintään 80 % olla tyytyväisiä tuotteeseen, katso liite 7.

Tuotteen toiminnan dokumentaatio (testiraportti tai käyttäjäraportit), mahdollisesti myös absorptiokyvyn ja ulkopuolen kuivuuden testi. Valittu testi on kuvattava ja tiedot on liitettävä mukaan.

Liite nro _____

3 Laatu- ja viranomaisvaatimukset

Täyttyvätkö vaatimukset?

Joutsenvaatimusten täyttämisen varmistamiseksi seuraavien asioiden on oltava kunnossa.

Jos valmistajalla on seuraavat asiat kattava sertifioitu ympäristöjärjestelmä ISO 14001:n tai EMAS:n mukaan, riittää akkreditoidun auditoijan dokumentointi siitä, että vaatimukset on täytetty.

M1 Lait ja asetukset

Luvanhaltijan on varmistettava, että voimassa olevia turvallisuutta, työympäristöä, ympäristölainsäädäntöä ja laitoskohtaisia ehtoja/toimilupia koskevia määräyksiä noudatetaan kaikissa Joutsenmerkityn tuotteen valmistuspaikoissa. Tuotteiden on myös täytettävä asiaankuuluvat tuotekohtaiset viranomaisvaatimukset, esim. hygieniatuotteiden, jotka voidaan luokitella EU:n lääkinnällisiä laitteita koskevan direktiivin 93/42/EU mukaan, on oltava käyttö- ja toimintavarmoja direktiivin mukaisesti.

Kyllä ___ Ei ___

Dokumentaatiota ei vaadita, mutta Pohjoismainen ympäristömerkintä voi peruuttaa luvan, mikäli vaatimusta ei täytetä.

M2 Joutsenvastaava

Yrityksessä on oltava henkilö, joka vastaa joutsenvaatimusten täyttämisestä, sekä henkilö, joka on yhteydessä Pohjoismaiseen Ympäristömerkintään.

Kyllä ___ Ei ___

Organisaatorakenne, joka osoittaa yllä mainitut vastuuhenkilöt.

Liite nro _____

M3 Dokumentaatio

Luvanhaltijan on voitava esittää kopio hakemuksesta sekä hakemuksen yhteydessä lähetettyyn dokumentaatioon käytetyt asiakirjat ja laskelmat (mukaan lukien testiraportit, alihankkijoiden asiakirjat ja vastaavat).

Kyllä ___ Ei ___

Tarkastetaan paikan päällä.

M4 Hygieniatuotteiden laatu

Luvanhaltijan on taattava, että Joutsenmerkittyjen hygieniatuotteiden valmistuksen laatu ei heikkene luvan voimassaoloaikana. Tämä koskee myös raaka-aineiden valmistusta.

Kyllä ___ Ei ___

Menettely, joilla voi koota ja tarvittaessa selvittää Joutsenmerkittyjen hygieniatuotteiden laatua koskevat reklamaatiot/valitukset

Liite nro _____

M5 Tulevat muutokset

Joutsenvaatimukseen vaikuttavat tulevat muutokset on kirjallisesti ilmoitettava Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle.

Kyllä ___ Ei ___

Menettelytavat, miten tulevia muutoksia käsitellään.

Liiten nro _____

M6 Odottamattomat poikkeukset

Joutsenvaatumuksiin vaikuttavat odottamattomat poikkeukset on kirjallisesti raportoitava Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle ja niistä on pidettävä kirjaa.

Kyllä ___ Ei ___

Menettelyt, jotka osoittavat, miten odottamattomia poikkeuksia käsitellään.

Liite nro _____

M7 Jäljitettävyys

Luvanhaltijan on pystyttävä jäljittämään tuotannosta Joutsenmerkityt hygieniatuotteet.

Kyllä ___ Ei ___

Kuvaus/menettelyt siitä, miten vaatimus täytetään.

Liite nro _____

M8 Palautusjärjestelmät

Asiaankuuluvia kansallisia tuotteiden ja pakkausten palautusjärjestelmiä koskevia sääntöjä, lakeja ja/tai toimialakohtaisia sopimuksia on noudatettava niissä pohjoismaissa, joissa joutsenmerkittyjä hygieniatuotteita markkinoidaan.

Kyllä ___ Ei ___

Tieto, mihin kierrätysjärjestelmään hakija kuuluu (esim. PYR).

Liite nro _____

M9 Markkinointi

Joutsenmerkittyjä hygieniatuotteita on markkinoitava ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” 12.12.2001 tai uudempien versioiden mukaisesti. Joutsenmerkki ei saa heikentää mahdollisen CE-merkin näkyvyyttä tai luettavuutta tuotteissa, jotka kuuluvat lääkinnällisiä laitteita koskevan direktiivin 93/42/EU piiriin.

Kyllä ___ Ei ___

Liite 8 täytettynä. Luonnos, jossa näkyy miten ja mihin mahdollinen CE-merkki on sijoitettu.

Liite nro _____

Markkinointi

Joutsenmerkki on tavaramerkki, joka on erittäin hyvin tunnettu ja luotettu pohjoismaissa. Joutsenmerkittyä tuotetta tai palvelua voi hyödyntää markkinoinnissa käyttöluvan voimassaoloajan.

Merkki on sijoitettava niin, että ei synny epäselvyyttä siitä mitä ympäristömerkintä tarkoittaa ja siten, että merkki osoittaa hygieniatuotteiden olevan ympäristömerkittyjä.

Lisää markkinointisäännöistä on luettavissa asiakirjasta ” Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt ” päivätty 12.12.2001 tai uudempi versio.

Joutsenmerkin muoto

Joutsenmerkin ulkoasu on seuraava:

423-xxx

Jokainen käyttöluva saa oman lupanumeron, jota on käytettävä yhdessä merkin kanssa.

Joutsenmerkki voidaan sijoittaa pakkaukseen tai tuotteen etikettiin.

Lisää merkin ulkoasusta ja ohjeista on luettavissa asiakirjasta ” Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt ” päivätty 12.12.2001 tai uudempi versio.

Valvonta

Pohjoismainen ympäristömerkintä valvoo, että tuote täyttää Joutsenmerkin vaatimukset myös käyttöluvan myöntämisen jälkeen. Tämä voidaan tehdä valvontakäynnillä tai pistokokeiden muodossa.

Käyttöluva voidaan perua, jos hygieniatuotteet eivät täytä vaatimuksia.

Pistokokeet voidaan ottaa myös kaupoissa myytävistä tuotteista ja analysoida puolueettomassa laboratorioissa. Mikäli vaatimuksia ei täytetä, Pohjoismainen ympäristömerkintä voi vaatia luvanhaltijaa maksamaan analysointikulut.

Käyttöoikeuden voimassaoloaika

Pohjoismainen ympäristömerkintä vahvisti kriteerit hygieniatuotteille 5. maaliskuuta 2008 ja ne ovat voimassa 31. kesäkuuta 2012 saakka. Versio on 5.0.

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta päätti kokouksessaan 16. huhtikuuta 2009 muutoksesta AOX-vaatimuksessa kohdassa K8. Ehdotettu korjaus hyväksyttiin 17. maaliskuuta 2009 pidetyn NMN-kokouksen jälkeen. Uusi versio on 5.1.

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta päätti kokouksessaan 16. maaliskuuta 2010 lisätä kriteereihin paperituotteiden vaatimukset ja hyväksyttää samalla muita tarpeellisia täsmennyksiä. Muutokset sisältävä versio on 5.2.

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta päätti kokouksessaan 22. kesäkuuta 2011 pidentää kriteereiden voimassaoloaikaa kahdella vuodella. Uusi versio on 5.3 ja se on voimassa 30. kesäkuuta 2014 saakka.

Joutsenmerkin käyttöoikeus on voimassa niin kauan kuin tuote täyttää vaatimukset tai kunnes kriteerin voimassaolo päättyy. Pohjoismainen ympäristömerkintä voi kriteereiden voimassaoloaikana tehdä korjauksia sekä tarkennuksia ja/tai pidentää voimassaoloaikaa. Myönnettyjen lupien voimassaoloaika jatketaan automaattisesti ja siitä ilmoitetaan luvanhaltijoille.

Vähintään 1 vuosi ennen edellisten kriteereiden voimassaoloajan päättymistä Pohjoismainen ympäristömerkintä julkaisee uudet kriteerit. Näin luvanhaltijalle tarjotaan mahdollisuus uudistaa lupansa.

Uudet kriteerit

Tulevien kriteerien erityisiä arviointikohteita:

- tuoteryhmän laajentaminen muilla kertakäyttöön tarkoitetuilla hygieniatuotteilla
- uusiutuvista raaka-aineista valmistetun muovin osuuden lisääminen
- tuotteen vaikutusta ilmaston lämpenemiseen koskevan vaatimuksen tiukentaminen. Arvioitava tarkempi laskelma, jossa myös polttamisen, talteenoton ja kompostoinnin osuudet sisällytetään materiaalien GWP-arvoihin
- mahdolliset vaatimukset, että tietty osa tuotteesta olisi kompostoitavaa
- mahdolliset materiaalien valmistusprosessia ja sisältyviä kemikaaleja koskevat lisävaatimukset
- mahdolliset pakkausta koskevat lisävaatimukset

Lyhenteet/määritelmät

COD:	Kemiallinen hapenkulutus (Chemical Oxygen Demand): nesteessä olevien kemiallisten happea kuluttavien aineiden määrä.
EVA:	Etyylivinyyliasettaatti
Kemialliset tuotteet:	Kemiallisia tuotteita, joita lisätään hygieniatuotteiden valmistuksessa, ovat esim. liima, hajunestoaineet (vain inkontinenssituotteet), silikonit, värit ym.
Kestävä metsätalous:	Kestävä metsätalous on metsätaloutta, jossa metsän hoidolla ja hakkuulla: <ul style="list-style-type: none">• varmistetaan metsän lajirikkaus ja monimuotoisuus (biodiversiteetti), puun kasvu ja muut ekologiset prosessit• varmistetaan metsän resurssien taloudellisen hyödyntämisen perusta ilman, että vahingoitetaan metsän resursseja• otetaan pitkän tähtäimen sosiaalinen vastuu sekä paikallisesti, että yhteiskuntaa ajatellen.
Komponentit:	Komponentit ovat valmistukseen kuuluvia osia, jotka eivät ole raaka-aineita tai kemikaaleja. Komponentti voi olla esim. valmis osa, jolla liitetään tuotteen osat yhteen, esim. teippi, tarrantausta paperi (release paper) ym.
Non-woven	Materiaali, joka koostuu kuiduista, jotka sidotaan yhteen mekaanisesti, kemiallisesti tai termisesti. Non-woven-materiaalit hygieniatuotteissa voivat esimerkiksi olla polypropeenia, polyesteriä/kopolyesteriä tai revintämassaa (air-laid).
NO _x :	Typpioksidit (Nitrogen Oxides): Päästöilmassa olevien typpioksidien määrä. Typpioksidit voivat koostua yhdisteistä, joissa on erilaiset hapetusasteet, mutta ne ilmoitetaan usein typpidioksidina (NO ₂).
SAP:ssa olevat jäännösmonomeerit:	SAP:ssa olevat reagoimattomat akryylihappomonomeerit ja ristsidokset (cross linkers).

SAP: Superabsorbentti (Super Absorbent Polymer):
Akryylihapon homopolymeerit. Jauhemainen aine, jota vaipoissa sekoitetaan selluloosapohjaiseen massaan absorptiokyvyn lisäämiseksi. SAP toimii muodostamalla geeliä nesteen kanssa.

SAP:ssa olevat vesiliukoiset uutteen:

Akryylihapon monomeerit ja oligomeerit, joiden molekyylipaino on pienempi kuin SAP-polymeerit sekä suolat.

Tuotepakkaus: Tuotepakkauksella tarkoitetaan sekä pakkauksessa olevien yksittäistuotteiden pakkauksia, että tuotteen pakkausta sellaisena, kuin se on kaupoissa myynnissä tai myydään suoraan asiakkaille. Kuljetuspakkaus ei sisälly tuotepakkaukseen.

TOC: Orgaaninen kokonaishiili (Total Organic Carbon):
Nesteessä olevan orgaanisen hiilen kokonaismäärä.

Uusiutuvat raaka-aineet: Uusiutuvat raaka-aineet määritellään raaka-aineiksi, jotka ovat peräisin biologisista materiaaleista, jotka uusiutuvat jatkuvasti luonnossa joidenkin vuosien aikana, esim. vilja ja puu.

Liite 1 Joutsenmerkin vaatimukset puuraaka-aineelle

Vaatimukset metsästandardeille

Pohjoismainen ympäristömerkintä asettaa vaatimuksia standardille, jonka mukaan metsänhoito sertifioidaan. Vaatimukset on kuvattu alla. Jokainen yksittäinen kansallinen metsänhoitostandardi ja jokainen sertifiointijärjestelmä käydään läpi Pohjoismaisen Ympäristömerkinnän puolesta siten, että kaikki vaatimukset täytetään. Kun metsänkäyttöstandardi uudistetaan, käydään standardit läpi uudestaan.

Standardit

- Standardin tulee tasapuolisesti ottaa huomioon taloudellisia, ekologisia ja sosiaalisia pyrkimyksiä sekä noudattaa YK:n Rion konferenssin toimintaohjelmaa (Agenda 21) ja metsäperiaatteita. Lisäksi standardin tulee noudattaa kansainvälisiä käytäntöjä ja sopimuksia.
- Standardin tulee sisältää absoluuttisia vaatimuksia ja edistää kestävä metsänhoitoa.
- Standardin tulee olla yleisesti käytettävissä. Hyväksyttävä standardi on kehitetty avoimena prosessina, johon taloudellisia, ekologisia ja sosiaalisia sidosryhmiä on kutsuttu osallistumaan.

Vaatus metsästandardeille on muotoiltu prosessivaatimuksena, jossa lähtökohtana on, että mikäli prosessin taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöintressit ovat yksimielisiä koskien metsästandardia, varmistetaan hyväksyttävä taso metsästandardille.

Mikäli metsästandardi on kehitetty tai hyväksytty taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten intressien mukaan, varmistetaan silloin, että standardi säilyttää hyvän vaatimustason. Sen tähden vaatimuksessa asetetaan, että standardin tulee tasapuolisesti huomioida kolme intressiä ja että kaikki sidosryhmät ovat olleet kutsuttuina mukaan metsästandardien kehittämisessä.

Standardin tulee sisältää absoluuttisia vaatimuksia, jotka pitää täyttää metsänhoidon sertifioimiseksi. Tämä varmistaa, että metsänhoito täyttää hyväksyttävän tason ympäristötyössä. Kun Pohjoismainen ympäristömerkintä vaatii, että standardi edistää kestävä metsänhoitoa, vaaditaan, että standardeja arvioidaan ja uudistetaan säännöllisesti. Tämä takaa sen, että prosessi etenee ja ympäristövaikutuksia vähennetään menestyksekkäästi.

Vaatus sertifiointijärjestelmälle

- Sertifiointijärjestelmän tulee olla avoin, sillä tulee olla hyvä kansallinen tai kansainvälinen uskottavuus ja sen on pystyttävä varmistamaan, että edellä esitetyt metsästandardia koskevat vaatimukset täytetään.

Vaatussertifiointielimelle

- Sertifiointielimen tulee olla puolueeton ja uskottava, pystyttävä valvomaan vaatimusten täyttymistä ja tiedottamaan tuloksista sekä soveltua standardin tehokkaaseen toteuttamiseen.

Sertifioinnin tarkoitus on laatutaata, että metsästandardin vaatimukset täytetään. Pohjoismaisella Ympäristömerkinnällä ei ole osaamista eikä resursseja itse kontrolloida metsähallintoa tai verifioida metsästandardeja. Siksi Pohjoismainen ympäristömerkintä vaatii riippumattoman kolmannen osapuolen sertifiointia.

Sertifiointijärjestelmän tulee olla sopiva verifioimaan, että metsästandardit täytetään. Sertifioinnissa käytettävien menetelmien tulee olla toistettavissa ja käytettävissä metsänhoitoon ja sertifioinnin tulee tapahtua spesifisen metsästandardin mukaan. Ennen sertifikaatin myöntämistä pitää tehdä standardien mukainen tarkastus metsässä.

Liite 2 Testimenetelmät ja analyysilaboratoriot

1. Näytteenotto

Näytteenotto ja analyysi on suoritettava ammattimaisesti.

2. Testimenetelmät

Näissä kriteereissä olevien kriteerien täyttämiseen on käytettävä tietoja, jotka on saatu mainituilla testimenetelmillä tai vastaavilla testeillä, jotka riippumaton ja pätevä instanssi arvioi samanarvoisiksi.

Aerobiset mikrobit

Aerobisten mikrobien lukumäärä on testattava AS 2869-2008 :n tai vastaavan menetelmän (esim. EP 6.2, chapter 2.6.12) mukaan.

Jäännösmonomeerit SAP:ssa

Analyysimenetelmänä voi käyttää esim. ERT 410.2-02 Residual monomers, EDANA Recommended Test Methods.

Vesiliukoiset uutteen SAP:ssa

Analyysimenetelmänä voi käyttää esim. EDANA ERT 470.1-99 joko tunnin tai 16 tunnin uuttamisella.

COD/TOC

TOC: ISO 8245 Water quality. Guidelines for the determination of total organic carbon (TOC) (veden orgaanisen hiilen kokonaispitoisuuden määrittämisohjeet).

COD: ISO 6060 Water quality. Determination of the chemical oxygen demand (veden COD:n määrittäminen).

Hapettaa kuluttavien aineiden laskelma tehdään vuoden keskiarvona ja perustetaan vähintään yhteen tyypilliseen viikoittaiseen vuorokausikeräysnäytteeseen, jollei viranomaisten päästölupa määrää toista laskentamenetelmää.

Sinkki

Jäteveden sinkkipitoisuuden analyysi: SS 02 81 52, DS 263, NS 4773, SFS 3047 tai ISO 17294 (2007). Analyysin voi suorittaa säännöllisesti fotometrisillä tai vastaavilla menetelmillä edellyttäen, että analyysitulokset tarkastetaan säännöllisesti ja vastaavat yllä mainittuja analyysimenetelmiä.

Sinkkipäästöt veteen lasketaan vuoden keskiarvona ja perustetaan vähintään yhteen tyypilliseen viikoittaiseen vuorokausikeräysnäytteeseen, jollei viranomaisten päästölupa määrää toista laskentamenetelmää.

Dokumentaatiovaatimukset:

Testi-/analyysimenetelmien ja tulosten kuvaus.

Formaldehydi

Liiman formaldehydipitoisuus määritetään omalla menetelmällä esim. derivoinnilla ja analysoinilla GC-MSD:lla tai HPLC-menetelmällä UV-detektiolla. Sopiva analyysimenetelmä on ISO-EN 16 000-10:2006, jota käytetään formaldehydin analysointiin rakennusmateriaaleista (ja niiden liimoista).

3. Analyysilaboratorion valinta

Näytteenotto ja analyysi on suoritettava ammattimaisesti.

Analyysilaboratorion on oltava puolueeton ja pätevä. Ympäristömerkintäorganisaatio varmistaa, että analyysilaboratorio täyttää standardin EN 45001 tai ISO-IEC Guide 25 yleiset vaatimukset tai on virallisesti GLP-hyväksytty. Hakija vastaa dokumentaatiosta ja analyysikustannuksista.

Valmistajan oma laboratorio voidaan hyväksyä analyysien ja testien suorituspaikaksi, jos viranomaiset tarkastavat tai valvovat näytteenotto- ja analyysiprosessia, tai jos valmistajalla on laatujärjestelmä, joka käsittää näytteenoton ja analyysit ja on sertifioitu ISO 9001:n mukaan.

Kemikaaleja koskee myös se, että tieteellisesti tarkastetuilla kirjallisuusviitteillä tai käyttöturvallisuustiedotteella, jossa on tietoa ekologisesta myrkyllisyydestä, sekä käytetyillä testimenetelmillä on lisäksi voitava osoittaa, että kemikaalit täyttävät vaatimukset.

Dokumentaatiovaatimukset:

Tiedot siitä, mitkä laboratoriot testaavat/analysoivat.

Ilmoitus siitä, että käytetyt analyysit kuuluvat valtuutukseen tai muuhun laadunvarmistukseen, tai laatujärjestelmän kuvaus.

Liite 3 Ilmoitus polymeereistä

Tuotteen nimi: _____

Valmistaja/toimittaja: _____

Polymeeri :

PE PP PET PS SAP Biopolymeeri Muu _____

Halogeenipohjaiset polymeerit (K22)

Hygieniatuotteet tai niiden pakkaukset eivät saa sisältää halogeenipohjaisia polymeerejä, esim. PVC:tä.

Sisältääkö tuote halogeenipohjaisia polymeerejä? Kyllä Ei

Polymeereihin sisältyvät aineet (K23)

Sisältääkö polymeerit halogenoituja orgaanisia yhdisteitä tai ftalaatteja tai tinaorgaanisia yhdisteitä (epäpuhtauksia lukuun ottamatta)? Kyllä Ei

Tinaorgaanisten yhdisteiden raja on 10 ppb.

Epäpuhtauksiksi lasketaan raaka-ainetuotannon jäännökset, joita sisältyy alle 100 ppm pitoisuuksina, mutta ei tietoisesti ja tarkoituksella raaka-aineeseen tai tuotteeseen lisättyjä aineita määrästä riippumatta.

Sisältääkö polyesteri antimonia yli 200 ppm? Kyllä Ei

Vaikutus ilmaston lämpenemiseen (The global warming potential (GWP) (K26)

Jos saatavilla, mikä on polymeerin GWP-arvo: _____
kg CO₂ ekv/kg

Materiaalien GWP on laskettava tehdaskohtaisista tiedoista. Muita lukuja, kuten esim. useiden valmistuspaikkojen keskiarvoja, ei voi käyttää. Jätevaihetta ei oteta mukaan. GWP-arvojen laskennassa lasketaan sähkö kertomalla 400 g CO₂/kWh. (400 käytetään eurooppalaisena keskiarvona sähköntuotannolle.)

Valmistajan/toimittajan allekirjoitus:

Pvm.

Yritys

Puh./faksi

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Liite 4 GWP:n laskenta

Vaatimusta K26 B) koskee: Hygieniatuotteissa olevien aineiden vaikutuksen ilmaston lämpenemiseen (Global Warming Potential, GWP) on oltava pienempi tai sama kuin 2,10 kg CO₂ ekv/ kg hygieniatuotetta. Vaatimus koskee tuotetta ja pakkauksessa olevien yksittäistuotteiden pakkauksia.

GWP lasketaan yksittäisten aineiden valmistuksen vaikutuksen painotettuna summana, esim. SAP, PE, PP, PET, PS, uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvat polymeerit, revintämassa, paperi ja viskoosi. Pääraaka-aineille, jotka sisältävät enintään 25 % muita materiaaleja (esim. EVA:aa tai Ca CO₃ non-wovenissa), lasketaan GWP vain pääraaka-aineen osalta. Muille materiaaleille, jotka sisältävät komponentteja enemmän kuin 25 % käytetään painosuhteen mukaista laskentaa. Muita materiaaleja, joita voi mennä kokonaisuudessaan vähemmän kuin 5 paino-% vaatimuksen K2 mukaisesti ja kappaleessa 2.2 annettuja materiaaleja (esim. liima, silikoni jne.) ei oteta huomioida GWP-arvoissa, mutta lasketaan tuotteen painoon mukaan. Aineista lasketaan koko tuotantoprosessi ja esimerkiksi polymeereistä on laskettava mukaan koko monomeeri- ja polymeerituotannon sekä polymeerin käsittelyn vaikutus:

$$\text{GWP/tuote} = \sum m_i * P_i / m_{\text{kok}} \leq 2,10 \text{ kg CO}_2 \text{ ekv/kg hygieniatuotetta}$$

P_i = aineiden GWP kg:ssa CO₂ ekvivalentit/kg ainetta

m_i = kunkin aineen paino, m_{kok} = tuotteen kokonaispaino

Materiaalien GWP on laskettava tehdaskohtaisista tiedoista tai alla olevan taulukon arvoista. Muita lukuja, kuten esim. useiden valmistuspaikkojen keskiarvoja, ei voi käyttää. Jätevaihetta ei lasketa mukaan. GWP-arvojen laskennassa lasketaan sähkö kertomalla 400 g CO₂/kWh. (400 käytetään eurooppalaisena keskiarvona sähköntuotannolle.)

Polymeeriä pidetään uusiutuvana, jos yli 75 % raaka-aineista on uusiutuvia. Selluloosaa ja viskoosia ei lasketa polymeereiksi.

Taulukko B1. Valikoitujen aineiden valmistuksen
GWP100*-arvot

Polymeeri	GWP kg CO ₂ ekv/kg polymeeriä
SAP	3,70
PE	2,60
PP	3,90
PET	6,50
PS	2,80
Revintämassa	0,90
Bio-polymeerit	1,20
Paperi/viskoosi	1,20

*Vaikutus ilmaston lämpenemiseen, GWP on ilmaistu 100 vuoden aikahorisontilla sekä kg:ssa CO₂ ekvivalentteja per kg materiaalia kehdestä tuotteeksi (cradle to gate). Arvojen taustat on selitetty taustadokumentissa.

Vaippojen laskentaesimerkki:

Taulukko B2. Kahden hygieniatuote-esimerkin lasketut GWP100* -arvot, jossa on käytetty B1-taulukon arvoja.

	Vaippa 1		Vaippa 2	
	paino, g	g * GWP	Paino, g	g * GWP
SAP	12,00	44,40	10,00	37,00
PE	6,00	15,60	2,50	6,50
PP	8,00	31,20	9,00	35,10
PET	1,00	6,50	0,00	0,00
Revintämassa	12,00	10,80	22,00	19,80
Bio-polymeerit	2,00	2,40	2,00	2,40
Paperi/viskoosi	0,00	0,00	4,90	5,88
muut, liima ym.	3,00	0,00	4,00	0,00
Summa	44,00	110,90	54,40	106,68
A. Uusiutuvista raaka-aineista valmistettujen polymeerien prosenttiosuus kokonaispolymeerimäärästä		6,90		8,51
B. GWP kg CO₂ eq/kg		2,58		1,96
C. Uusiutuvien -aineiden prosenttiosuus		32,56		53,13

Vaatus täytetään vaatimuksen B mukaan tuotteen 2 osalta, mutta ei tuotteen 1 osalta.

Liite 5 Ilmoitus lisäaineista (luku 2.2)

Tuotteen nimi: _____

Valmistaja/toimittaja: _____

Silikonikäsittely

Käytetty menetelmä silikoninkäsittelylle: _____

Sisältääkö silikonituote lisättyä oktametyylisyklotetrasiloksaania (D4) (CAS 556-67-2) ja/tai dekametyylisyklopentasiloksaania (D5) (CAS 541-02-6)? Kyllä Ei

Sisältääkö silikonituote epäpuhtauksia (jäämiä tuotannosta) D4:ää ja/tai D5:tä konsentraatioissa > 100 ppm? Kyllä Ei

Liima

Sisältääkö liima ftalaatteja tai kolofonihartsia? Kyllä Ei

Sisältääkö liima yli 250 ppm formaldehydiä, joka on mitattu juuri valmistetusta polymeeridispersoista ja yli 10 ppm vapaata formaldehydiä, joka on mitattu kovetetusta liimasta (hotmelt liimat ovat poikkeuksia)? Kyllä Ei

Onko liiman formaldehydipitoisuudesta olemassa analyysituloksia (sekä juuri valmistetusta että kovetetusta)? Kyllä Ei

Tulokset analyysiraportista _____

Hajusteet, haju- ja makuaineet

Sisältääkö hygieniatuote hajusteita tai muita hajuaineita (esim. eteerisiä öljyjä ja kasviuutteita) tai makuaineita? Kyllä Ei

Emulsiot ja ihonhoitovalmisteet

Sisältääkö hygieniatuote emulsioita, ihonhoito- ja/tai kosteuttavia valmisteita? Kyllä Ei

Hajunestoaineet

Sisältääkö hygieniatuote hajunestoaineita? Kyllä Ei

Lääkkeet

Sisältääkö hygieniatuote kemiallisia aineita, joiden tarkoituksena on ehkäistä, lievittää tai parantaa tauteja, taudin oireita ja kipua tai vaikuttaa kehon toimintaan? Kyllä Ei

Nanomateriaalit

Onko hygieniatuotteeseen lisätty nanomateriaaleja/-partikkeleita? Kyllä Ei

Palonsuoja-aineet

Onko hygieniatuotteeseen lisätty palonsuoja-aineita?

Kyllä Ei

Valmistajan/toimittajan allekirjoitus:

Pvm.

Yritys

Puh./faksi

*Vastaava käsittelijä, allekirjoitus ja nimen
selvennys*

Liite 6 Ilmoitus väreistä

Tuotteen nimi:
Tehtävä:
Valmistaja/toimittaja:

Luokittelu

Onko kaikista käytetyistä väreistä toimitettu käyttöturvallisuustiedotteet? Kyllä Ei

Sisältävätkö värit aineita, jotka on luokiteltu vaatimuksen K3 mukaan?

Kyllä Ei

Jos sisältävät, mainitse yksiselitteinen kemiallinen nimi, CAS-numero ja pitoisuus:

_____	_____	_____ %
_____	_____	_____ %
_____	_____	_____ %

Perustuvatko jotkin pigmenteistä raskasmetalleihin, alumiiniin tai kupariin?

Kyllä Ei

Jos perustuvat, mainitse metalli: _____

Jos pigmentti sisältää kuparia, vakuutamme, että sitä on vain ftalosyaniinipigmenttinä.

Kyllä Ei

Epäpuhtaudet

Ilmoitamme täten, että lyijyn, kadmiumin, elohopean, kromin ja arsenikin kokonaismäärä ei ylitä 100 ppm värissä tai pigmentissä.

Kyllä Ei

- Suorat värit (kuitumateriaalien massavärjäys)

Ilmoitamme täten, että lyijypitoisuus ei ylitä 100 ppm, elohopeapitoisuus ei ylitä 4 ppm, kadmiumpitoisuus ei ylitä 20 ppm ja kromipitoisuus ei ylitä 100 ppm suoraväreissä (direct dye).

Kyllä Ei

- Pigmenttivärit (painovärit)

Ilmoitamme täten, että lyijymäärä ei ylitä 100 ppm, elohopeamäärä ei ylitä 25 ppm, kadmiumpitoisuus ei ylitä 50 ppm ja kromipitoisuus ei ylitä 100 ppm pigmenttiväreissä.

Kyllä Ei

Ftalaatit:

Onko ftalaatteja käytetty tuotteeseen sisältyviin värisekoituksiin?

Kyllä Ei

Amiinit: Sisältääkö värisekoitus värejä, jotka voivat irrottaa Kemikaalimoduulin K14 (taulukossa 1) mainittuja amiineja?

Kyllä Ei

Pohjoismainen ympäristömerkintä
Hygieniatuotteet 023/5.3
22. kesäkuuta 2011

Ilmoitamme täten, että kaikki muutokset, jotka tehdään tuotteiden koostumukseen ennen kriteerin seuraavaa tarkistusta, ilmoitetaan heti Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle.

Valmistajan/toimittajan allekirjoitus:

Pvm.

Yritys

Puh./faksi

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Pohjoismainen ympäristömerkintä ilmoittaa kemikaalien toimittajalle Kemikaalimoduulin mahdolliset muutokset.

Liite 7 Käyttäjätestin ehdot

Käyttäjätestin ehdot on tarkoitettu vain ohjeeksi ja ehdotukseksi, ja omat testit hyväksytään. Käyttäjätestiä voi käyttää tuotteen toiminnan dokumentaationa.

Kuluttajatesti

Kuluttajatestissä on oltava vähintään 10 testihenkilöä. Kuluttajien tyytyväisyyttä tiedustellaan tuotteeseen verrattuna siihen, mitä tavallisesti käytetään. Testihenkilöille esitettävät kysymykset voi muotoilla esim. seuraavasti:

1. Millainen on tuotteen toiminta verrattuna siihen, mitä tavallisesti käytätte?
2. Millainen on tuotteen imukyky/absorptiokyky verrattuna siihen, mitä tavallisesti käytätte?
3. Millainen on tuotteen pinnan kuivuus verrattuna siihen, mitä tavallisesti käytätte?

Vähintään 8 testihenkilöistä on oltava vähintään yhtä tyytyväisiä tähän tuotteeseen kuin tavallisesti käyttämäänsä tuotteeseen.

Liite 8 Joutsenmerkittyjen hygieniatuotteiden markkinointi

Olemme tutustuneet Pohjoismaisen Ympäristömerkin käyttöä koskeviin sääntöihin, jotka on esitetty ”Tuotteiden Pohjoismaista Ympäristömerkintää koskevat säännöt” – asiakirjassa, päivätty 12.12 2001. Vakuutamme, että mainittuja sääntöjä noudatetaan markkinoinnissa.

Vakuutamme, että olemme tutustuneet hygieniatuotteiden Joutsenmerkin kriteereihin.

Vakuutamme, että hygieniatuotteita markkinoiville työntekijöillemme tiedotetaan ko. tuoteryhmän kriteereistä ja tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevista säännöistä.

Paikka ja aika

Yritys

Yhteyshenkilö

Puhelin

Sähköposti

Markkinoinnin vastuuhenkilö

Puhelin

Sähköposti

Henkilöstövaihdon yhteydessä pitää ympäristömerkinnälle toimittaa uusi ajan tasalla oleva vakuutus.